

# ĐỔI MỚI, NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CỦA NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT ĐÁP ỨNG YÊU CẦU NHIỆM VỤ TRONG GIAI ĐOẠN MỚI

TS. NGUYỄN THỊ OANH\*

**Tóm tắt:** Trải qua 80 năm xây dựng và trưởng thành (1945 - 2025), Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật không ngừng phát triển toàn diện, khẳng định vị thế là cơ quan xuất bản lý luận, chính trị của Đảng, Nhà nước. Trong suốt hành trình đó, Nhà xuất bản luôn giữ vững bản lĩnh chính trị, kiên định mục tiêu, lý tưởng của Đảng, phát huy vai trò nòng cốt trong ngành xuất bản, đồng thời liên tục đổi mới công tác nghiên cứu khoa học - một trụ cột quan trọng, tạo nền tảng cho hoạt động biên tập, xuất bản và tuyên truyền phát huy hiệu quả.

**Từ khóa:** Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật; công tác nghiên cứu khoa học; biên tập, xuất bản và tuyên truyền

Ngày nhận: 10/10/2025

Ngày phản biện: 15/10/2025

Ngày duyệt đăng: 24/10/2025

Văn kiện Đại hội XIII của Đảng khẳng định: “Tiếp tục thực hiện nhất quán chủ trương khoa học và công nghệ là quốc sách hàng đầu, là động lực then chốt để phát triển lực lượng sản xuất hiện đại”<sup>1</sup>. Nhận thức sâu sắc vai trò đặc biệt quan trọng của khoa học, công nghệ và nghiên cứu lý luận chính trị trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, trong suốt 80 năm xây dựng và phát triển, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia

Sự thật luôn kiên định thực hiện sứ mệnh truyền bá tri thức lý luận và chính trị của Đảng, không ngừng đổi mới công tác nghiên cứu khoa học, biên tập và xuất bản. Qua đó, góp phần quan trọng vào việc phát triển nền tảng tư tưởng của Đảng và lan tỏa giá trị của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong đời sống xã hội, xứng đáng với vai trò “thành trì tư tưởng” của Đảng trong thời kỳ mới.

Trong quá trình phát triển, công tác nghiên cứu khoa học luôn là một trong ba trụ cột chiến lược của Nhà xuất bản, bên cạnh công tác biên tập, biên dịch, xuất bản và công tác tuyên truyền. Trong bối cảnh mới hiện nay,

\* Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật.

khi Đảng ta xác định mục tiêu chuyển đổi mô hình tăng trưởng, phát triển khoa học và công nghệ trở thành quốc sách hàng đầu, việc đổi mới công tác nghiên cứu khoa học đối với Nhà xuất bản càng trở nên cấp thiết. Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng nhấn mạnh yêu cầu: “Nâng cao tiềm lực khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo quốc gia đạt trình độ tiên tiến ở những lĩnh vực quan trọng, thuộc nhóm dẫn đầu trong các nước có thu nhập trung bình cao. Phát triển đồng bộ, liên ngành, có trọng tâm, trọng điểm khoa học xã hội và nhân văn, khoa học lý luận chính trị, khoa học tự nhiên, khoa học kỹ thuật và công nghệ đáp ứng yêu cầu xây dựng, phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc trong thời kỳ mới”<sup>2</sup>. Đây vừa là phương châm hành động, vừa là kim chỉ nam cho đổi mới công tác nghiên cứu khoa học tại Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật trong giai đoạn mới.

## **1. Thực trạng công tác nghiên cứu khoa học của Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật**

Trong suốt quá trình xây dựng và phát triển, đặc biệt là trong thời kỳ đổi mới, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật luôn coi công tác nghiên cứu khoa học là một nhiệm vụ trọng tâm, gắn liền với chức năng chính trị, tư tưởng và chuyên môn xuất bản. Công tác nghiên cứu khoa học tại Nhà xuất bản hướng đến mục tiêu nâng cao chất lượng xuất bản phẩm lý luận, chính trị và pháp luật, đồng thời cung cấp những luận cứ khoa học phục vụ việc bảo vệ, bổ sung và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; khẳng định và làm phong phú thêm đường lối đổi mới của Đảng, chính sách, pháp luật

của Nhà nước. Đây chính là nền tảng để Nhà xuất bản giữ vững vị thế là cơ quan xuất bản lý luận, chính trị của Đảng, Nhà nước, góp phần quan trọng vào việc xây dựng, lan tỏa và bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng trong thời kỳ mới.

Trong những năm qua, đặc biệt là trong giai đoạn 2020 - 2025, công tác nghiên cứu khoa học của Nhà xuất bản ngày càng mở rộng về quy mô, nâng cao về chất lượng và tính ứng dụng. Cụ thể là:

### ***Tổ chức thực hiện các đề tài/đề án, hội thảo, tọa đàm khoa học***

Dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Đảng ủy và Ban Giám đốc Nhà xuất bản, công tác nghiên cứu khoa học được xác định là một nhiệm vụ chiến lược, có mối quan hệ hữu cơ với công tác biên tập, xuất bản và phát hành. Nhà xuất bản đã tổ chức hàng chục đề tài/đề án nghiên cứu các cấp; phối hợp với nhiều ban, ngành Trung ương tổ chức các hội thảo khoa học, tọa đàm chuyên sâu nhằm giải quyết những vấn đề lý luận, thực tiễn cấp bách.

Trong giai đoạn 2020 - 2025, Nhà xuất bản đã chủ trì thực hiện 14 đề tài/đề án khoa học cấp Ban Đảng Trung ương, 12 chuyên đề cơ sở cấp Ban Đảng Trung ương và 26 đề án nghiên cứu cấp cơ sở Nhà xuất bản. Các đề tài tập trung làm rõ những vấn đề cốt lõi như: phát triển lý luận về xây dựng Đảng trong tình hình mới; chuyển đổi số trong xuất bản sách lý luận, chính trị; mô hình xuất bản điện tử phù hợp với xu thế hội nhập quốc tế; tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục chính trị trong thời đại mới; đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trên không gian mạng; truyền thông chính trị và phát triển văn hóa đọc trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

Bên cạnh hoạt động nghiên cứu đề tài/đề án, Nhà xuất bản đã tổ chức 37 hội thảo khoa học cấp quốc gia và 36 tọa đàm chuyên đề. Nhiều hội thảo có sự tham gia của các đồng chí Ủy viên Trung ương Đảng, lãnh đạo các cơ quan Trung ương, học giả, chuyên gia hàng đầu. Có thể kể đến một số hội thảo tiêu biểu như: “Công tác tuyên giáo và dân vận của Đảng trong kỷ nguyên mới”; “Truyền thông chính sách về đa văn hóa trong bối cảnh hội nhập quốc tế”; “Những vấn đề lý luận và thực tiễn về xây dựng văn hóa trong Đảng giai đoạn mới”... Các hội thảo là diễn đàn trao đổi khoa học bổ ích, góp phần cung cấp luận cứ lý luận, thực tiễn trong nhiều lĩnh vực, đồng thời khẳng định tầm vóc, vị thế của Nhà xuất bản trong hệ thống chính trị.

### ***Gắn nghiên cứu khoa học với biên tập - xuất bản - tuyên truyền***

Một đặc điểm nổi bật trong công tác nghiên cứu khoa học tại Nhà xuất bản là luôn gắn nghiên cứu lý luận với thực tiễn hoạt động xuất bản. Các đề tài nghiên cứu không chỉ dừng lại ở hình thức báo cáo, hội thảo, mà đều được chuyển hóa thành sản phẩm cụ thể như sách chuyên khảo, tài liệu tuyên truyền, ấn phẩm phục vụ công tác đối nội, đối ngoại, giáo dục chính trị và phổ biến pháp luật.

Trong giai đoạn 2020 - 2025, Nhà xuất bản đã xuất bản hơn 2.300 đầu sách giấy, hơn 1.000 đầu sách điện tử, trong đó nhiều đầu sách là sản phẩm của các hoạt động nghiên cứu khoa học. Các tác phẩm tiêu biểu như: *Công tác tuyên giáo và dân vận của Đảng trong kỷ nguyên mới*, *100 năm Báo chí cách mạng Việt Nam đồng hành cùng sự nghiệp vẻ vang của Đảng và dân tộc...* đã trở thành những ấn phẩm trọng điểm, có ý nghĩa lý luận

và thực tiễn sâu sắc, được lan tỏa sâu rộng trong toàn xã hội.

Công tác nghiên cứu khoa học cũng gắn bó chặt chẽ với việc xây dựng các tủ sách điện tử lý luận, chính trị trọng điểm như: Tủ sách Chủ tịch Hồ Chí Minh; Tủ sách Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; Tủ sách Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng; Tủ sách Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; Tủ sách Chi bộ... Những tủ sách này không chỉ là kết quả của quá trình nghiên cứu - xuất bản, mà còn là công cụ trực tiếp phục vụ việc tuyên truyền, giáo dục lý luận chính trị trong cán bộ, đảng viên và đông đảo quần chúng nhân dân.

Ngoài ra, hoạt động nghiên cứu khoa học còn hỗ trợ đắc lực cho công tác tuyên truyền trên nền tảng số. Nhiều nội dung nghiên cứu được khai thác làm video clip, bài viết tuyên truyền trên mạng xã hội của Nhà xuất bản và trên các cổng thông tin của Đảng, Nhà nước. Đây là bước chuyển quan trọng trong việc gắn nghiên cứu khoa học với truyền thông đa phương tiện, góp phần mở rộng phạm vi tiếp cận và tác động xã hội của kết quả nghiên cứu.

### ***Phát triển Tạp chí Chính trị và Phát triển theo định hướng tạp chí khoa học***

Tạp chí Chính trị và Phát triển (tiền thân là Tạp chí Người đọc sách), được tái cấu trúc từ năm 2021, là một trong những điểm sáng nổi bật trong công tác nghiên cứu khoa học của Nhà xuất bản. Trong thời gian qua, Tạp chí đã được đầu tư mạnh mẽ cả về nội dung và hình thức, với mục tiêu trở thành tạp chí lý luận có uy tín, phục vụ công tác nghiên cứu, học thuật và tư tưởng.

Hiện nay, Tạp chí Chính trị và Phát triển xuất bản 8 số/năm, với số lượng phát hành ổn định từ 800 đến 1.500 bản in mỗi số, đồng thời duy trì song song phiên bản điện tử với 12 số/năm, hỗ trợ hiệu quả công tác tuyên truyền lý luận trên nền tảng số. Năm 2022, Tạp chí được Hội đồng Giáo sư Nhà nước công nhận là tạp chí khoa học ở 4 chuyên ngành và được nâng điểm qua các năm. Năm 2025, Tạp chí được công nhận tính điểm khoa học ở 6 ngành, liên ngành (*Ngành Chính trị học: 0,75 điểm; Ngành Văn hóa - Nghệ thuật: 0,75 điểm; Ngành Kinh tế: 0,5 điểm; Ngành Triết học - Xã hội học: 0,5 điểm; Ngành Sử học - Khảo cổ học - Dân tộc học/Nhân học: 0,5 điểm; Ngành Giáo dục học: 0,25 điểm*).

Trong giai đoạn 2020 - 2025, Tạp chí đã đăng tải hàng trăm bài nghiên cứu chuyên sâu, phản ánh những vấn đề lý luận mang tính thời sự như: nhận thức mới về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam; đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng; hệ giá trị quốc gia và khát vọng phát triển đất nước đến năm 2045; phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa... Đội ngũ biên tập viên, cộng tác viên của Tạp chí ngày càng chuyên nghiệp, có năng lực lý luận và tư duy học thuật sắc bén.

### ***Công tác nghiên cứu khoa học góp phần cung cấp luận cứ cho việc hoạch định đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước***

Các đề tài/đề án nghiên cứu khoa học do Nhà xuất bản triển khai đã đóng góp tích cực vào quá trình xây dựng và hoàn thiện nhiều nội dung lý luận, cung cấp cơ sở khoa học vững chắc cho việc cụ thể hóa các chủ trương lớn của Đảng. Thông qua việc nghiên cứu các chuyên đề về bảo vệ nền tảng tư tưởng, phát triển lý luận về chủ nghĩa xã hội, đổi mới

phương thức lãnh đạo của Đảng, các kết quả nghiên cứu đã được trích dẫn, tích hợp trong các báo cáo tổng kết, tài liệu tuyên truyền của Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, góp phần nâng cao hiệu quả chỉ đạo và điều hành thực tiễn. Bên cạnh đó, các kết quả nghiên cứu còn trở thành luận cứ khoa học, lý luận nền tảng phục vụ việc hoạch định chính sách trong các lĩnh vực xây dựng Đảng, quản lý truyền thông, phát triển văn hóa đọc trong kỷ nguyên số.

Không chỉ dừng lại ở việc tổng kết lý luận và thực tiễn, các kết quả nghiên cứu khoa học của Nhà xuất bản còn được đưa vào nội dung chương trình đào tạo tại các cơ sở đào tạo trong hệ thống Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, các trường chính trị tỉnh, thành phố, từ đó đóng góp thiết thực vào việc nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, đảng viên.

### ***Kết quả nghiên cứu khoa học góp phần nâng cao chất lượng xuất bản phẩm***

Những năm gần đây, hệ thống các đề tài/đề án, chuyên đề, dự án khoa học của Nhà xuất bản được triển khai ngày càng bài bản, đi vào chiều sâu, bám sát định hướng lớn của Đảng, Nhà nước; đồng thời gắn trực tiếp với nhiệm vụ xuất bản, biên tập, phát hành và xây dựng đội ngũ cán bộ.

Trước hết, công tác nghiên cứu khoa học đã cung cấp cơ sở lý luận, thực tiễn vững chắc nhằm nâng cao chất lượng nội dung các ấn phẩm, đặc biệt là sách phục vụ công tác nghiên cứu, học tập nghị quyết, sách tuyên truyền đường lối của Đảng, sách thực tiễn phát triển kinh tế - xã hội. Thông qua việc thực hiện các đề tài/đề án, chuyên đề hằng năm, các lĩnh vực mới như kinh tế số, chuyển đổi số, văn hóa chính trị, kinh tế

xanh, tăng trưởng xanh, năng lượng tái tạo... được cập nhật liên tục, giúp đội ngũ biên tập viên có nguồn tri thức chuẩn xác, kịp thời để tham gia biên tập theo hướng hiện đại, được chuẩn hóa theo yêu cầu của xuất bản cách mạng trong giai đoạn mới.

Bên cạnh đó, khoa học, công nghệ, đặc biệt là chuyển đổi số trong nghiên cứu và xuất bản, đã tác động trực tiếp tới chất lượng xuất bản phẩm. Các nghiên cứu về mô hình xuất bản số, xuất bản thông minh, ứng dụng AI và dữ liệu lớn trong quản trị bản thảo, kiểm soát chất lượng, phân tích thị trường... giúp Nhà xuất bản đổi mới quy trình biên tập, nâng cao độ chính xác, rút ngắn thời gian sản xuất và mở rộng phạm vi tiếp cận bạn đọc. Từ kết quả nghiên cứu, nhiều quy trình nghiệp vụ được chuẩn hóa, bổ sung; hệ thống phần mềm biên tập - xuất bản - phát hành từng bước hoàn thiện; tủ sách số và cơ sở dữ liệu số được hình thành, góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả phục vụ.

Đồng thời, các hoạt động nghiên cứu về công tác tổ chức - cán bộ, phát triển đội ngũ biên tập viên, chuyên gia và cộng tác viên đã góp phần quan trọng trong việc xây dựng đội ngũ làm công tác biên tập - xuất bản đạt chuẩn, chuyên nghiệp, có năng lực lý luận và bản lĩnh chính trị vững vàng. Nhiều đề tài/ đề án nghiên cứu về nghiệp vụ biên tập, đạo đức nghề nghiệp, đổi mới mô hình tổ chức... đã hỗ trợ thiết thực cho công tác đào tạo, bồi dưỡng; từ đó tạo ra chuyển biến rõ nét trong năng lực xử lý bản thảo và nâng cao tính khoa học của mỗi cuốn sách.

Ngoài ra, kết quả nghiên cứu khoa học còn hỗ trợ mạnh mẽ cho công tác phát hành và truyền thông sách, thông qua các nghiên cứu về thị trường, nhu cầu công chúng, hành vi đọc,

xu hướng tiếp nhận thông tin trong thời đại số. Những kết quả này giúp Chi nhánh và các đơn vị phát hành của Nhà xuất bản xây dựng chiến lược tiếp thị, phân phối và truyền thông phù hợp, góp phần tăng hiệu quả lan tỏa các xuất bản phẩm chính trị - xã hội trọng điểm.

Có thể khẳng định, nghiên cứu khoa học đã trở thành một trụ cột nâng đỡ chất lượng xuất bản phẩm của Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, gắn kết chặt chẽ từ hoạch định chiến lược xuất bản, tổ chức bản thảo, biên tập nội dung, thiết kế, chế bản, đến phát hành và truyền thông. Nhờ đó, các xuất bản phẩm ngày càng có giá trị lý luận sâu sắc, bám sát thực tiễn sinh động của đất nước, kịp thời phục vụ nhiệm vụ chính trị và nhu cầu nghiên cứu của đông đảo bạn đọc. Đây chính là đóng góp thiết thực của hoạt động nghiên cứu khoa học vào việc khẳng định vị thế, uy tín và sứ mệnh của Nhà xuất bản trong giai đoạn phát triển mới.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, công tác nghiên cứu khoa học của Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật cũng còn một số hạn chế, bất cập. Hoạt động nghiên cứu khoa học còn phân tán, dàn trải, chưa hình thành được cơ chế phối hợp thống nhất giữa các đơn vị chuyên môn trong toàn Nhà xuất bản. Một số đề tài còn trùng lặp về nội dung hoặc thiếu tính liên thông giữa nghiên cứu, biên tập và xuất bản, dẫn đến hiệu quả ứng dụng chưa cao. Sự kết nối giữa nghiên cứu khoa học và hoạt động xuất bản, truyền thông chính trị vẫn còn khoảng cách. Công tác lập kế hoạch và bố trí nhân lực nghiên cứu chưa thực sự gắn với kế hoạch biên tập - tuyên truyền; kết quả nghiên cứu chưa được chuyển hóa kịp thời thành các ấn phẩm, tủ sách hay sản phẩm truyền thông

phục vụ nhiệm vụ chính trị của Đảng. Điều này làm giảm hiệu quả lan tỏa và giá trị ứng dụng của các công trình nghiên cứu. Đặc biệt, chưa hình thành được nhiều nhóm nghiên cứu mạnh, có tính chuyên sâu hoặc liên ngành. Phần lớn đề tài vẫn được triển khai theo mô hình đơn lẻ, trong phạm vi hẹp của từng phòng, ban, chi nhánh. Điều này khiến việc chia sẻ tri thức, khai thác dữ liệu và phát huy thế mạnh tổng hợp của đội ngũ cán bộ Nhà xuất bản chưa đạt hiệu quả như mong muốn. Hạn chế lớn nhất và cũng là điều khiến lãnh đạo Nhà xuất bản trăn trở là chất lượng nghiên cứu khoa học giữa các đơn vị trực thuộc chưa đồng đều, một số đề tài/đề án còn mang tính tổng kết, mô tả, chưa đạt chiều sâu học thuật và chưa thực sự bảo đảm tính mới. Mặc dù tiềm năng nghiên cứu của Nhà xuất bản là rất lớn, song số lượng công trình có tầm ảnh hưởng rộng, mang tính lý luận và thực tiễn cao còn hạn chế, chưa tương xứng với vị thế của một cơ quan xuất bản lý luận, chính trị của Trung ương Đảng. Việc công bố kết quả nghiên cứu trên các tạp chí khoa học có uy tín, đặc biệt là ở cấp quốc gia và quốc tế còn khiêm tốn; số công trình đạt tiêu chuẩn khoa học quốc tế hoặc có giá trị tham khảo cao cho các cơ quan hoạch định chính sách chưa nhiều.

Những hạn chế, bất cập trên xuất phát từ nhiều nguyên nhân, trong đó có một số nguyên nhân chủ yếu sau:

*Thứ nhất*, nhận thức về vị trí và vai trò của công tác nghiên cứu khoa học tại một số đơn vị trực thuộc Nhà xuất bản còn chưa thực sự đầy đủ và nhất quán. Mặc dù lãnh đạo Nhà xuất bản đã xác định đây là nhiệm vụ trọng tâm, song việc triển khai trong thực tiễn ở một số đơn vị chưa hiệu quả, một số cán bộ

có tư tưởng xem nhẹ hoạt động nghiên cứu khoa học, cho rằng đây chỉ là nhiệm vụ phụ trợ cho công tác biên tập, xuất bản. Việc phân bổ thời gian, nhân sự cho hoạt động nghiên cứu khoa học chưa hợp lý; một số cán bộ, viên chức vẫn còn tâm lý nặng nề về thực hiện nhiệm vụ biên tập, xuất bản, ngại đầu tư công sức cho nghiên cứu chuyên sâu.

*Thứ hai*, đội ngũ cán bộ nghiên cứu chuyên trách của Nhà xuất bản còn mỏng, nhất là lực lượng trẻ có năng lực chuyên môn cao, tư duy học thuật độc lập. Việc bồi dưỡng cán bộ nghiên cứu kế cận đã được quan tâm, nhưng chưa thực sự bài bản và đồng đều giữa các đơn vị. Một số cán bộ còn hạn chế về kỹ năng nghiên cứu chuyên sâu, năng lực ngoại ngữ, tin học và phương pháp luận hiện đại. Tình trạng thiếu hụt các chuyên gia đầu ngành tạo ra “khoảng trống” trong định hướng nghiên cứu, ảnh hưởng tới việc xây dựng và triển khai các đề tài lớn, mang tầm chiến lược.

*Thứ ba*, mặc dù cơ chế quản lý và tổ chức hoạt động khoa học tại Nhà xuất bản đã có điều chỉnh tích cực trong thời gian qua, song vẫn còn một số bất cập. Một số quy trình lập kế hoạch, triển khai và nghiệm thu đề tài còn mang tính hành chính, thiếu linh hoạt và chưa tạo được động lực đổi mới, sáng tạo cho cán bộ. Cơ chế phân bổ kinh phí cho hoạt động nghiên cứu còn mang tính cào bằng, thiếu trọng tâm, trọng điểm. Chính sách khuyến khích, khen thưởng cho cán bộ có kết quả nghiên cứu khoa học xuất sắc chưa đủ mạnh để khơi dậy và duy trì động lực.

*Thứ tư*, hiện nay, nguồn lực tài chính phục vụ công tác nghiên cứu khoa học vẫn chủ yếu phụ thuộc vào ngân sách Nhà xuất bản hoặc các nhiệm vụ được cấp trên đặt hàng, trong

khi các hình thức huy động nguồn lực ngoài ngân sách như hợp tác nghiên cứu với các viện, trường; đầu thầu đề tài liên ngành hoặc tiếp cận nguồn tài trợ quốc tế chưa được triển khai bài bản. Điều này đã hạn chế tính chủ động của Nhà xuất bản trong việc tổ chức các đề tài nghiên cứu dài hạn hoặc chuyên sâu có giá trị cao về lý luận và thực tiễn.

Từ những nguyên nhân trên, có thể khẳng định, việc tiếp tục đổi mới mạnh mẽ tư duy, cơ chế và cách thức tổ chức công tác nghiên cứu khoa học là yêu cầu cấp thiết, góp phần quan trọng giúp Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật phát huy vai trò nòng cốt trong lĩnh vực xuất bản sách lý luận, chính trị trong giai đoạn tới.

### **3. Định hướng đổi mới, nâng cao chất lượng công tác nghiên cứu khoa học của Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật trong thời gian tới**

Đổi mới, nâng cao chất lượng công tác nghiên cứu khoa học tại Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật trong giai đoạn tới cần được đặt trong tổng thể sứ mệnh chính trị của Nhà xuất bản, gắn với yêu cầu đổi mới tư duy, phương thức hoạt động và thích ứng với quá trình chuyển đổi sang môi trường xuất bản, tuyên truyền số. Đại hội XIII của Đảng nhận định: “Công cuộc đổi mới tiếp tục đặt ra nhiều vấn đề về lý luận và thực tiễn cần phải tập trung giải quyết để đưa đất nước phát triển nhanh và bền vững hơn theo định hướng xã hội chủ nghĩa, nhất là việc nhận thức, giải quyết đúng, hiệu quả các mối quan hệ lớn”<sup>3</sup>. Theo đó, việc xây dựng một nền tảng nghiên cứu lý luận vững chắc không chỉ nhằm nâng cao chất lượng hoạt động xuất bản đơn thuần, mà còn góp phần khẳng định vai trò của Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật với

tư cách là thiết chế tư tưởng, lý luận hàng đầu của Đảng, tham gia tích cực, chủ động vào công cuộc bảo vệ và phát triển nền tảng tư tưởng trong bối cảnh toàn cầu hóa và truyền thông đa chiều.

*Một là, tăng cường sự lãnh đạo toàn diện của Đảng ủy, Ban Giám đốc và cấp ủy các đơn vị đối với công tác nghiên cứu khoa học.*

Trong bối cảnh mới, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật cần tiếp tục quán triệt sâu sắc quan điểm của Đảng về vai trò của khoa học và công nghệ, đặc biệt là khoa học lý luận, chính trị, coi đó là nền tảng để bảo vệ, phát triển và lan tỏa tư tưởng của Đảng trong đời sống xã hội. Công tác nghiên cứu khoa học tại Nhà xuất bản không chỉ phục vụ trực tiếp cho hoạt động biên tập, xuất bản và tuyên truyền, mà còn thể hiện bản sắc của một cơ quan xuất bản lý luận, chính trị của Đảng, Nhà nước - nơi sản xuất, chuyển giao và phổ biến tri thức chính trị, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng và cung cấp luận cứ khoa học cho công tác hoạch định chủ trương, chính sách phát triển đất nước.

Trên tinh thần đó, Đảng ủy, Ban Giám đốc và lãnh đạo các đơn vị trực thuộc Nhà xuất bản cần tiếp tục tăng cường công tác chỉ đạo, lãnh đạo và điều hành hoạt động nghiên cứu khoa học, bảo đảm kịp thời, toàn diện, thống nhất. Cần xác định rõ công tác nghiên cứu khoa học là một nhiệm vụ trọng tâm, có vai trò quyết định đối với việc nâng cao chất lượng và hiệu quả xuất bản, củng cố vị thế và uy tín chính trị của Nhà xuất bản. Do đó, việc lãnh đạo phải bao quát toàn bộ quy trình nghiên cứu, từ khâu xác định định hướng, lựa chọn nhiệm vụ, tuyển chọn đề tài, tổ chức thực hiện, đánh giá nghiệm thu cho đến khâu công bố và ứng dụng kết quả.

Đặc biệt, trong chỉ đạo chiến lược, cần xây dựng định hướng trọng tâm nghiên cứu khoa học gắn với nhiệm vụ chính trị của Đảng, tập trung vào các lĩnh vực như: bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong môi trường truyền thông số; đổi mới nội dung, hình thức tuyên truyền lý luận; chuyển đổi số trong hoạt động xuất bản; lan tỏa giá trị của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh trong thời đại mới. Đồng thời, cần tiếp tục phát triển đội ngũ cán bộ khoa học chất lượng cao - những người vừa có bản lĩnh chính trị vững vàng, vừa có năng lực nghiên cứu độc lập, tư duy học thuật hiện đại và khả năng ứng dụng kết quả nghiên cứu vào thực tiễn công tác biên tập, xuất bản.

Song song với đó, Nhà xuất bản cần xây dựng các nhóm nghiên cứu mạnh, đa lĩnh vực và có tính liên kết cao, huy động sức mạnh tổng hợp từ các ban biên tập và chi nhánh trực thuộc. Việc hình thành các nhóm nghiên cứu mạnh không chỉ giúp nâng cao năng lực học thuật, mà còn tạo môi trường hợp tác, sáng tạo và lan tỏa văn hóa nghiên cứu trong toàn Nhà xuất bản.

*Hai là, đổi mới tổ chức và chuyên nghiệp hóa đội ngũ nghiên cứu khoa học.*

Công tác tổ chức nghiên cứu khoa học cần được tái cấu trúc theo hướng hình thành các đơn vị chuyên môn, có chức năng phát hiện, triển khai và chuyển hóa kết quả nghiên cứu thành sản phẩm xuất bản, tuyên truyền.

Bên cạnh đó, cần xây dựng chiến lược phát triển nguồn nhân lực nghiên cứu kế cận. Khuyến khích cán bộ trẻ, biên tập viên có năng lực tham gia nghiên cứu chuyên đề, viết bài cho tạp chí khoa học của Nhà xuất bản hoặc của các cơ quan lý luận uy tín. Thực hiện luân chuyển cán bộ từ biên tập sang

nghiên cứu và ngược lại. Đồng thời, xây dựng kế hoạch và có chính sách đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ khoa học đầu ngành, để đội ngũ này có thể đảm đương nhiệm vụ chủ trì, quy tụ các cán bộ trẻ thực hiện các nhiệm vụ khoa học lớn.

Đặc biệt, cần xác lập tiêu chí đánh giá cán bộ thông qua hoạt động nghiên cứu khoa học, bảo đảm minh bạch, hiệu quả, gắn với hiệu suất công việc, chất lượng công bố, mức độ chuyên hóa sản phẩm nghiên cứu và đóng góp cho hoạt động biên tập, xuất bản. Có cơ chế khen thưởng đối với những cán bộ có công trình tiêu biểu, được sử dụng rộng rãi trong thực tiễn.

*Ba là, hiện đại hóa mô hình quản lý, vận hành hoạt động nghiên cứu khoa học.*

Công tác nghiên cứu khoa học của Nhà xuất bản cần được tổ chức theo mô hình hiện đại, áp dụng công nghệ số trong toàn bộ quy trình: từ đặt hàng, phê duyệt đề tài đến quản lý tiến độ, nghiệm thu, lưu trữ kết quả và chuyển giao đầu ra. Xây dựng hệ thống phần mềm quản lý khoa học tích hợp với hệ thống điều hành của Nhà xuất bản, đồng bộ với thư viện số nội bộ để tăng tính liên kết giữa kết quả nghiên cứu và nguồn tư liệu xuất bản.

Cần có cơ chế đặt hàng nghiên cứu linh hoạt, kết hợp giữa nhiệm vụ cấp trên giao và đặt hàng từ các đơn vị. Đồng thời, đẩy mạnh mô hình đấu thầu đề tài, xét chọn công khai dựa trên hồ sơ năng lực và sản phẩm mẫu, từ đó nâng cao chất lượng đề tài, tránh dàn trải, hình thức. Kinh phí nghiên cứu cần gắn với hiệu quả đầu ra, sản phẩm thực tế (sách, bài tạp chí, ấn phẩm tuyên truyền...), đồng thời tạo điều kiện để nhóm nghiên cứu được hưởng thù lao tương xứng.

*Bốn là, đẩy mạnh chuyển đổi số và tích hợp công nghệ trong hoạt động nghiên cứu khoa học.*

Trong giai đoạn mới, chuyển đổi số không chỉ là công cụ hỗ trợ mà phải trở thành động lực đổi mới tư duy nghiên cứu tại Nhà xuất bản. Cần đầu tư phát triển hạ tầng dữ liệu số cho nghiên cứu: hệ thống tra cứu liên thông với các cơ sở dữ liệu quốc gia; kho dữ liệu nghiên cứu chuyên ngành; ứng dụng phần mềm mã nguồn mở để hỗ trợ thống kê, phân tích nội dung văn bản chính trị, tư tưởng.

Triển khai thí điểm các đề tài ứng dụng công nghệ mới, như: trí tuệ nhân tạo (AI) trong phân tích văn bản, nghị quyết; dữ liệu lớn (Big Data) trong khảo sát xu hướng dư luận về xuất bản phẩm lý luận, chính trị; công nghệ tương tác để chuyển hóa kết quả nghiên cứu thành sản phẩm truyền thông linh hoạt. Đồng thời, thúc đẩy số hóa và phổ biến kết quả nghiên cứu thông qua nền tảng đa phương tiện: ebook, podcast lý luận, clip chính luận ngắn, đồ họa thông tin... để tăng tính lan tỏa.

*Năm là, tăng cường liên kết học thuật và hội nhập quốc tế trong nghiên cứu khoa học.*

Để nâng cao chất lượng, tính mở và tính ứng dụng của hoạt động nghiên cứu khoa học, Nhà xuất bản cần chủ động thiết lập mạng lưới hợp tác trong và ngoài nước. Trên cơ sở truyền thống phối hợp với Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, các viện nghiên cứu, tạp chí lý luận của Đảng, cần mở rộng hợp tác với các cơ sở nghiên cứu nước ngoài có uy tín trong lĩnh vực chính trị học, truyền thông chính trị, xuất bản học, giáo dục lý luận...

Có thể triển khai mô hình đồng tài trợ đề tài nghiên cứu; xuất bản chung các công trình

học thuật; tổ chức hội thảo quốc tế chuyên đề về xuất bản lý luận và vai trò của sách lý luận, chính trị trong xã hội hiện đại. Mở rộng kênh công bố quốc tế cho các cán bộ nghiên cứu của Nhà xuất bản, đặc biệt là trên các tạp chí chính trị khu vực ASEAN, Trung Quốc, Nga, Mỹ Latinh.

Việc tham gia mạng lưới nghiên cứu toàn cầu không chỉ giúp Nhà xuất bản cập nhật tư duy học thuật hiện đại, mà còn góp phần quảng bá hình ảnh đất nước, nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam ra thế giới, đúng như tinh thần “chủ động và tích cực hội nhập quốc tế toàn diện, sâu rộng” mà Đảng ta xác định.

Tóm lại, đổi mới, nâng cao chất lượng công tác nghiên cứu khoa học không chỉ là yêu cầu nội tại, mà còn là nhiệm vụ chính trị chiến lược của Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, góp phần khẳng định bản lĩnh chính trị, tư duy học thuật và năng lực thích ứng trong môi trường phát triển nhanh, phức tạp, đa chiều như hiện nay. Trong hành trình 80 năm xây dựng và phát triển, công tác nghiên cứu khoa học đã, đang và sẽ tiếp tục là trụ cột quan trọng tạo nền tảng lý luận, cơ sở khoa học và động lực cho Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật hoàn thành tốt sứ mệnh của mình: là cơ quan xuất bản sách lý luận, chính trị hàng đầu của Đảng và Nhà nước, đặc biệt là trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. ♦

1, 3. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, t. I, tr. 140, 103.

2. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng (Tài liệu sử dụng tại đại hội đảng bộ cấp xã, cấp tỉnh và tương đương)*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2025, tr. 39.